

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA**

---

**GRANICZNA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA**

**w ELBLĄGU**



**Raport Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Elblągu**  
**o stanie sanitarnym obiektów**  
**zlokalizowanych na terenie Portu Morskiego Elbląg**  
**w 2023 roku.**

---

**Elbląg**

**Luty 2024**

W ramach realizacji ustawowych zadań, Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Elblągu monitoruje zagrożenia i ocenia epidemiologiczną sytuację wzdłuż granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Federacją Rosyjską na odcinku z Obwodem Królewieckim, nadzorując zabezpieczenie granicy przed zawleczeniem do kraju chorób szczególnie niebezpiecznych, wysoce zakaźnych oraz przed skutkami ataku bioterrorystycznego. Przeprowadza graniczną kontrolę sanitarną, której celem jest utrzymanie bariery sanitarno-epidemiologicznej kraju poprzez niedopuszczenie do wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, których jakość zdrowotna nie odpowiada obowiązującym przepisom i może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Sprawuje nadzór sanitarny nad obiektami zlokalizowanymi na obszarze przejść granicznych, bezpieczeństwem wody, warunkami przewozu osób w ruchu międzynarodowym, substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, a także nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.

Oprócz działań prowadzonych na granicy RP Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Elblągu z uwagi na właściwość realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego na obszarze portów morskich i lotniczych na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.

Niniejszy opracowanie przedstawia raport o bieżącym stanie sanitarnym obszaru Portu morskiego Elbląg. Obejmuje ocenę warunków zdrowotnych we wszystkich nadzorowanych obszarach w szczególności w zakresie stanu sanitarnego obiektów służących udzielaniu świadczeń zdrowotnych, stanu sanitarnego obiektów żywnościowo – żywieniowych, jakości zdrowotnej żywności, stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz środowiska pracy.

Raport ten został opracowany w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych na przestrzeni roku przez poszczególne sekcje wchodzące w skład Oddziału Nadzoru Granicznej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Elblągu.

## Obiekty służące udzielaniu świadczeń zdrowotnych

W 2023 r. sprawowano nadzór nad 4 obiektami służby zdrowia zlokalizowanymi w granicach Portu Morskiego Elbląg: przychodnią, 2 podmiotami leczniczymi świadczącymi usługi pielęgniarskie oraz zespołem transportu medycznego.

Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, w tym 4 kontrole kompleksowe oraz 3 kontrole problemowe dotyczące postępowania z odpadami medycznymi, a także realizacji przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 700).

W trakcie podejmowanych działań kontrolnych, przypomniano o wydanych przez Główny Inspektorat Sanitarny *Zaleceniach dotyczących ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji* oraz przekazywano materiały edukacyjne na temat legionelozy. Informowano również o aktualnych zagrożeniach zdrowotnych, istotnych zmianach w przepisach prawnych oraz aktualnych zasadach refundacji szczepionek.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno-higieniczny obiektów oraz warunki do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej nie budziły zastrzeżeń. Klasyfikacji odpadów dokonywano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 10). Zakłady posiadały wpis do *Rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami* (BDO) oraz stosowały się do przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. poz. 1975). Przestrzegano całkowitego zakazu palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych oraz dopełniono obowiązku umieszczenia stosownych oznaczeń informujących o zakazie palenia.

### Przychodnia

Opieka medyczna w placówce obejmuje stacjonarne i telemedyczne konsultacje lekarskie, porady fizjoterapeutyczne, badania oraz świadczenia dodatkowe, łącznie z zabiegami naruszającymi ciągłość tkanki przy użyciu sprzętu jednorazowego.

Przychodnia mieści się na wysokim parterze budynku administracyjnego przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia obiektu umożliwiają właściwe rozmieszczenie, zainstalowanie oraz użytkowanie niezbędnych urządzeń, aparatury i sprzętu. Wszystkie urządzenia posiadały atesty. Ściany i podłogi w pomieszczeniach wykonane są z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych. Urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne podlegają okresowym przeglądom zgodnie z zaleceniem producenta. W gabinetach lekarskich, gabinecie zabiegowym oraz pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do bieżącej wody, środki higieniczne i środki dezynfekcyjne do rąk.

Wyroby medyczne sterylne jednorazowego użytku oraz preparaty stężone do dezynfekcji powierzchni, sprzętu medycznego i skóry przechowywano w prawidłowych warunkach, z zachowanym terminem ważności określonym przez producenta. Sterylizację wyrobów medycznych wielokrotnego użytku zlecano podmiotowi zewnętrznemu.

Przychodnia jest wytwórcą odpadów medycznych o kodzie 18 01 03, które zbierano do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia. Worki

umieszczano w zamykanych i oznakowanych koszach na odpady medyczne, otwieranych przyciskiem pedałowym. Odpady medyczne o ostrych końcach zbierano w miejscu ich powstawania do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie i przecięcie. Pojemniki i worki wypełniano do 2/3 ich objętości oraz umieszczano widoczne oznakowanie identyfikujące zgodne z obowiązującymi przepisami. Odpady medyczne gromadzono w przenośnym urządzeniu chłodniczym z monitorowaną temperaturą. Ewidencja wytwarzanych odpadów prowadzona była na kartach przekazania odpadów. Odpady medyczne odbierano raz w tygodniu na podstawie umowy zawartej z firmą zewnętrzną. Prowadzono selektywną zbiórkę odpadów komunalnych.

Placówka posiadała zatwierdzone, stosowane i na bieżąco aktualizowane procedury higieniczno-sanitarne. Opracowano instrukcję stanowiskową dotyczącą narażenia na czynniki biologiczne. Pracownicy posiadali aktualne orzeczenia lekarskie i byli przeszkoleni w zakresie obowiązujących procedur. Środki przeznaczone do udzielania pierwszej pomocy znajdowały się w gabinecie zabiegowym. Personel wyposażono w środki ochrony osobistej odpowiednie do zagrożenia. Praniem fartuchów i sprzątaniem pomieszczeń zajmowały się firmy zewnętrzne.

Prowadzona była kontrola wewnętrzna w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. Zgłaszane podejrzenia zakażenia lub zachorowania na chorobę zakaźną dokumentowano w elektronicznej Księdze zgłoszeń.

W przychodni dwa razy dziennie był wyznaczany lekarz, który zabezpieczał pacjentów z objawami infekcji. Placówka wykonywała szczepienia obowiązkowe prowadzone według kalendarza szczepień oraz szczepienia zalecane. Szczepionki przechowywane były w urządzeniu chłodniczym z monitorowaną temperaturą. W przypadku zapotrzebowania wykonywano testy antygenowe na obecność wirusa SARS-CoV-2. Realizowany był program profilaktyczny „Profilaktyka 40 PLUS”. Przy wejściu do przychodni umieszczono dystrybutor z płynem do dezynfekcji rąk.

W 2023 r. przychodnia oferowała bezpłatną pilną pomoc medyczną dla osób, które przybyły z Ukrainy po rozpoczęciu działań wojennych. Zainteresowanie opieką medyczną wśród tej grupy pacjentów było jednak znikome.

### **Podmiot świadczący usługi pielęgniarские w domu pacjenta**

Podmiot leczniczy świadczy usługi pielęgniarские i opiekuńcze wyłącznie w domu pacjenta. Placówka posiadała zawartą umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia, w której zakontraktowano 35 pacjentów. Podstawą do uzyskania bezpłatnego świadczenia pielęgniarского jest skierowanie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Siedziba zakładu mieściła się na parterze budynku administracyjnego, w którym wydzielono pomieszczenie biurowe, pomieszczenie sanitarne oraz magazyn wyrobów medycznych. Pomieszczenie sanitarne wyposażono w dostęp do bieżącej wody, środki higieniczne i środek dezynfekcyjny do rąk. Sprzątanie pomieszczeń prowadzono we własnym zakresie.

Magazyn wyrobów medycznych utrzymany czysto, suchy, odpowiednio wentylowany i nienarażony na działanie promieni słonecznych. Nie stosowano wyrobów medycznych wielokrotnego użytku. Wyroby medyczne jednorazowego użytku przechowywano w prawidłowych warunkach, z zachowaniem terminu ważności określonego przez producenta. Podmiot posiadał opracowane, stosowane i na bieżąco aktualizowane procedury higieniczno-sanitarne.

Do czynności wykonywanych przez zatrudniony personel należało: kąpiel chorego, zmiana pościeli, podawanie leków, wykonywane opatrunków, pielęgnacja odleżyn oraz sporadycznie wykonywanie iniekcji dożylnych i domięśniowej w domu pacjenta. Pielęgniarki zaopatrzone w środki ochrony oraz torby medyczne z wyposażeniem niezbędnym do udzielania świadczeń zdrowotnych. Zapewniono podstawowe środki pierwszej pomocy z aktualnym terminem przydatności do użycia. Pracownicy posiadali aktualne badania lekarskie.

W wyniku udzielania świadczeń zdrowotnych w domach pacjentów wytwarzane były odpady medyczne o kodzie 18 01 03. Odpady zbierano do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych. Odpady medyczne o ostrych końcach gromadzono w sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie oraz przecięcie pojemnikach jednorazowego użytku. Odpady przewożono do siedziby firmy i gromadzono w przenośnym urządzeniu chłodniczym z monitorowaną temperaturą usytuowanym w zamkniętym pomieszczeniu. Pojemniki i worki oznakowane były w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami. Ewidencję wytwarzanych odpadów prowadzono w systemie elektronicznym na kartach przekazania odpadów. Zgodnie z umową zawartą z firmą zewnętrzną, odbiór odpadów medycznych odbywał się raz na 30 dni.

Odpady komunalne gromadzono w pojemniku wspólnym dla wszystkich firm zlokalizowanych w budynku. Pracownicy zakładu w 2023 r. odbyli cykl szkoleniowy z zakresu bezpieczeństwa związanego z towarami niebezpiecznymi, w tym odpadami medycznymi.

### **Podmiot świadczący usługi pielęgniarstwa w Domu Pomocy Społecznej**

Podmiot leczniczy świadczył usługi pielęgniarstwa opieki długoterminowej w Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci. Placówka miała pod opieką 40 dzieci. Do zadań personelu należało wykonywanie czynności pielęgnowania chorych: kąpiel chorego, zmiana pościeli, podawanie leków, zakładanie opatrunków, pielęgnacja odleżyn, wykonywanie iniekcji dożylnych i domięśniowych. Nadzór nad stanem sanitarnym placówki pełniła właściwa miejscowo Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu.

Siedziba podmiotu zlokalizowana jest na parterze budynku administracyjnego, w którym wydzielono: pomieszczenie biurowe, pomieszczenie sanitarne oraz magazyn wyrobów medycznych. Pomieszczenie sanitarne wyposażono w dostęp do bieżącej wody, środki higieniczne i środek dezynfekcyjny do rąk. Sprzątanie pomieszczeń prowadzono we własnym zakresie.

Magazyn wyrobów medycznych utrzymywano czysto, suchy, odpowiednio wentylowany i nienarażony na działanie promieni słonecznych. Wyroby medyczne jednorazowego użytku przechowywano w prawidłowych warunkach, z zachowaniem terminu ważności określonego przez producenta. Nie stosowano wyrobów medycznych wielokrotnego użytku.

Placówka posiadała opracowane, stosowane i na bieżąco aktualizowane procedury higieniczno-sanitarne. Zatrudniony personel zapoznano z obowiązującymi procedurami i wyposażono w środki ochrony osobistej. Zapewniono podstawowe środki pierwszej pomocy z aktualnym terminem przydatności do użycia. Pracownicy posiadali aktualne badania lekarskie.

Odpady medyczne o kodzie 18 01 03 wytwarzano i gromadzono w miejscu udzielania świadczeń. Ewidencja wytwarzanych odpadów medycznych prowadzono w systemie elektronicznym na kartach przekazania odpadów. Zgodnie z umową zawartą z firmą zewnętrzną, odbiór odpadów

medycznych następował raz na 30 dni. Odpady komunalne gromadzono w pojemniku wspólnym dla firm zlokalizowanych w budynku.

Pracownicy zakładu w 2023 r. odbyli cykl szkoleniowy z zakresu bezpieczeństwa związanego z towarami niebezpiecznymi, w tym odpadami medycznymi.

### **Zespół transportu medycznego**

Podmiot świadczy całodobowe usługi transportu medycznego, które realizowane są ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia bądź w systemie komercyjnym. Świadczenia udzielane są szczególnie w przypadku konieczności niezwłocznego wykonania zabiegu w innej placówce lub zachowania ciągłości leczenia u innego świadczeniodawcy oraz w sytuacji dysfunkcji narządu ruchu uniemożliwiającej skorzystanie ze środków transportu publicznego w celu odbycia dalszego leczenia. Transporty medyczne realizowane są w standardzie P (ratownik medyczny, kierowca – ratownik medyczny) oraz w standardzie S (2 ratowników medycznych, lekarz, kierowca). Podmiot dysponuje jednym ambulansem.

Siedziba placówki zlokalizowana jest na parterze budynku administracyjnego, w którym wydzielono: pomieszczenie socjalne z szatnią i aneksem kuchennym, pomieszczenie higieniczno-sanitarne z prysznicem, magazyn odpadów medycznych. W pomieszczeniu sanitarnym zapewniono środki higieniczne i środek dezynfekcyjny.

W karetce zapewniono sprzęt i aparaturę medyczną niezbędną do wykonywania świadczeń zdrowotnych w przypadku pogorszenia się stanu zdrowia pacjenta. Wszystkie urządzenia posiadały atesty. Ambulans wyposażono w wyroby medyczne jednorazowego użytku oraz preparaty stężone przeznaczone do dezynfekcji powierzchni, sprzętu medycznego, skóry, które stosowane i przechowywane były zgodnie z zaleceniami producenta. Nie stosowano wyrobów medycznych wielokrotnego użytku.

Pracowników wyposażono w środki ochrony osobistej. Placówka posiadała opracowane i stosowane procedury higieniczno-sanitarne, które dostępne były dla personelu karetki w formie elektronicznej. Pranie odzieży roboczej oraz sprzątanie pomieszczeń prowadzono we własnym zakresie. Zapewniono apteczkę pierwszej pomocy, wszystkie środki z aktualnym terminem przydatności do użycia. Pracownicy posiadali aktualne badania lekarskie.

Podmiot wytwarzał odpady medyczne o kodzie 18 01 03, które powstają w wyniku udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w karetce. Odpady te zbierano do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru czerwonego, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych. Odpady medyczne o ostrych końcach (wytwarzane sporadycznie) gromadzono w sztywnych, odpornych na działanie wilgoci oraz mechanicznie odpornych na przekłucie i przecięcie pojemnikach jednorazowego użytku. Pojemniki i worki wypełniano do 2/3 ich objętości. Odpady przewożono do siedziby firmy, gdzie gromadzono je w przenośnym urządzeniu chłodniczym z monitorowaną temperaturą. Na pojemnikach i workach z odpadami medycznymi umieszczano widoczne oznakowanie identyfikujące zgodne z obowiązującymi przepisami. Ewidencja wytwarzanych odpadów prowadzona była w systemie elektronicznym na kartach przekazania odpadów. Zgodnie z umową zawartą z firmą zewnętrzną, odbiór odpadów medycznych następował raz na 30 dni. Odpady komunalne gromadzone były w pojemniku wspólnym dla firm zlokalizowanych w budynku.

## Obiekty żywnościowo – żywieniowe

W 2023 roku na obszarze portu w Elblągu funkcjonowało 14 zakładów żywnościowo - żywieniowych: 2 magazyny hurtowe, 11 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, 1 wytwórnia suplementów diety. Łącznie przeprowadzono w tych zakładach 32 kontrole sanitarne. Podczas przeprowadzanych kontroli w tych zakładach oceniano: stan techniczny, stan czystości i porządku, warunki przechowywania żywności, warunki przygotowywania, porcjowania i serwowania potraw oraz mycia i dezynfekcji sprzętu i naczyń stołowych, realizację zasad systemu kontroli wewnętrznej w tym zasad GHP/GMP i HACCP ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania dla potrzeb oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności, obowiązek śledzenia pochodzenia towarów, a także przestrzeganie zasad higieny. Wystawiono 2 decyzje zatwierdzające zakład. Nie wystawiano mandatów karnych.

Stan sanitarny obiektów produkujących żywność i wprowadzających ją do obrotu na terenie działania nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Był zadowalający. We wszystkich nadzorowanych zakładach funkcjonuje kontrola wewnętrzna, realizowana w oparciu o zasady GHP/GMP. Operatorzy żywności posiadają wdrożone procedury i systemy pozwalające na identyfikację pochodzenia wykorzystywanych surowców i miejsc dostarczenia swoich produktów (traceability). System HACCP został wdrożony i jest utrzymywany w stopniu zadowalającym we wszystkich zakładach żywnościowo-żywieniowych funkcjonujących na terenie działalności PGIS. Wszystkie zakłady były utrzymane w dobrym stanie technicznym, czystości i porządku.

W 2023 roku podobnie, jak i w roku poprzednim z uwagi na brak zgłoszeń na obszarze portu nie dokonywano granicznych kontroli sanitarnych.

## Morskie Przejście Graniczne Elbląg

Budynek odpraw paszportowo-celnych Morskiego Przejścia Granicznego Elbląg w 2023 r. podobnie jak w latach ubiegłych, ze względu na brak ruchu pasażerskiego nie był wykorzystywany. Obiekt pozostawał jednak w stanie pełnej gotowości oraz spełniał wymagania higieniczno-sanitarne i sanitarno-techniczne. W pomieszczeniach sanitarnych stosowano bieżącą dezynfekcję, zapewniono środki higieny oraz odpowiednią wentylację. Terminal morskiego przejścia jest właściwie przystosowany do odprawy granicznej osób, w tym osób niepełnosprawnych, jednostek pływających oraz samochodów osobowych. W minionym roku dwa pomieszczenia – biurowe i sanitarne zostały wydzierżawione dla Granicznego Inspektoratu Weterynarii.

Przejście graniczne dysponuje pomieszczeniem zastępczym do izolowania osób podejrzanych o choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne do czasu przyjazdu służb medycznych. Służby posiadają procedurę postępowania w sytuacji awaryjnej i są wyposażone w środki ochrony osobistej.

Gospodarka odpadami prowadzona zgodnie z przepisami - realizowana była selektywna zbiórka odpadów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania i gromadzenia odpadów.

Na terenie przejścia znajduje się punkt poboru wody dla jednostek pływających, z którego pobrano do badań próbkę wody. Jakość wody w zakresie zbadanych parametrów mikrobiologicznych była zgodna z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.2017.2294).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, na terenie Morskiego Przejścia Granicznego w Elblągu przestrzegany obowiązywał zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. Informacje o zakazie w formie graficznej i słownej umieszczono w widocznych miejscach. Obiekt nie posiada palarni, na świeżym powietrzu wydzielono miejsce gdzie palenie jest dopuszczalne. Obszar ten oznakowano i zaopatrzone w wolnostojącą popielnicę.

### **Nabrzeże rzeki Elbląg**

Nabrzeże rzeki Elbląg, umożliwia cumowanie jednostek pływających. W 2023 r. zaopatrzone było w pojemniki na odpady komunalne oraz pojemniki na wody zęzowe i zaolejone (opróżniane przez specjalistyczne firmy). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami. Nieczystości płynne z jednostek pływających cumujących przy nabrzeżu odbierane były na zlecenie bezpośrednio ze statków przez firmy posiadające stosowane zezwolenia. Teren nabrzeża w ciągu całego roku utrzymany był w czystości i porządku.

Na nadbrzeżu rzeki Elbląg znajdują się punkty poboru wody dla jednostek pływających. W pobranych przed sezonem do badań próbkach wody z tych punktów czerpalnych nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących parametrów.

### **Baza noclegowa**

W minionym roku na terenie działania funkcjonowały 4 obiekty hotelarskie. Wszystkie podległe jednostki zlokalizowane są w Elblągu. Jeden podmiot - kemping stanowi obiekt sezonowy, natomiast pozostałe obiekty świadczą usługi hotelarskie przez cały rok. Zakres kontroli, którym poddano obiekty hotelarskie obejmował m.in. stan higieniczny, stan sanitarno-techniczny, postępowanie z odpadami, postępowanie z bielizną pościelową oraz przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Nie odnotowano uchybień dotyczących stanu sanitarnego i technicznego skontrolowanych obiektów.

Wszystkie podmioty utrzymywane były we właściwym stanie sanitarnym. W pomieszczeniach ogólnodostępnych, ciągach komunikacyjnych, pokojach gościnnych i sanitariatach panowała czystość i porządek. Pomieszczenia sanitarne zaopatrzone w środki czystości i higieny, poddawano regularnej dezynfekcji. Zarządcy wszystkich skontrolowanych obiektów hotelarskich posiadali aktualne przeglądy stanu technicznego przewodów kominowych i wentylacji. Przeglądy klimatyzacji i wentylacji były przeprowadzane z odpowiednią częstotliwością przez osoby z uprawnieniami mistrza kominiarskiego. Postępowanie z bielizną brudną i czystą zgodne z przepisami – we wszystkich przypadkach prane przez firmę zewnętrzną. Pracownicy mający kontakt z bielizną pościelową posiadali aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. W trakcie kontroli przypomniano o obowiązku okresowej dezynfekcji kocy, materacy, kołder i poduszek. Gospodarkę odpadami prowadzono prawidłowo. Na wyposażeniu wszystkich jednostek znajdowały się dobrze zaopatrzone apteczki pierwszej pomocy medycznej. Informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych w formie słownej i graficznej były zamieszczone w widocznych miejscach. Żaden obiekt nie był wyposażony w pomieszczenie palarni. Administratorzy wyznaczali miejsca na świeżym powietrzu, gdzie palenie było dopuszczalne. Miejsca te były specjalnie oznakowane i zaopatrzone w popielnicę. W kilku przypadkach zalecono wymianę znaków na nowe z uwagi na wyblakłe kolory. Tereny zielone oraz parkingi obiektów hotelarskich utrzymywano czysto, zapewniono odpowiednie ilości pojemników na odpady. Posesje



obiektów hotelarskich były ogrodzone, oświetlenie i objęte monitoringiem, co poprawiało bezpieczeństwo przebywających tam osób.

W ramach działań edukacyjnych przekazywano kierownikom obiektów zakwaterowania turystycznego materiały edukacyjne na temat legionellozowego zapalenia płuc oraz zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakterii z rodzaju *legionella*.

### **Przystanie jednostek pływających, rekreacyjnych i sportowych**

W 2023 roku nadzorem objętych było 5 obiektów zlokalizowanych w Elblągu. Większość przystani stanowią obiekty sezonowe. We wszystkich skontrolowanych obiektach zachowany był bieżący stan sanitarny oraz dobry stan techniczny. Przed sezonem administratorzy poszczególnych ośrodków przeprowadzali niezbędne prace remontowe i konserwatorskie. Dokonywano napraw oraz wymiany pomostów na nowe o konstrukcji drewniano-metalowej, odnawiano ściany wewnątrz pomieszczeń i porządkowano posesję obiektów. Istotną modernizację przeprowadzono w Ośrodku Sportów Wodnych „Fala” w Elblągu, gdzie dokonano przebudowy i adaptacji pomieszczeń garażowych na nowe w pełni wyposażone sanitariaty dla klubowiczów. W trakcie sezonu sanitariaty zostały uruchomione, po czym przystąpiono do remontu pomieszczenia przeznaczonego na świetlice – wymieniono okna, instalację elektryczną i odnawiano podłogę.

Harcerski Ośrodek Wodny „Bryza” również podjął prace remontowe pomieszczeń dla harcerzy. Pomieszczenie kuchenne i toaleta zostały już oddane do użytku, w trakcie realizacji jest gruntowny remont pomieszczeń przeznaczonych na świetlicę i natryski, (wymiana ogrzewania, oświetlenia, odnowienie ścian).

Ocenie poddawano również tereny należące do przystani. Obszary zielone oraz parkingi były utrzymane czysto, wyposażone w dostateczną liczbę koszy na odpady. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów na przystaniach. Prowadzono selektywną zbiórkę odpadów. Odpady wywożone były zgodnie z harmonogramami obowiązującymi w danej miejscowości. W trakcie kontroli sprawdzano również stan sanitarno-techniczny sprzętu i akcesoriów wodnych (m.in. kajaki, wiosła, rowery wodne, kamizelki ratunkowe) oraz sposób ich przechowywania. Nie stwierdzono śladów pęknięć poszycia, uszkodzenia materiału czy widocznych śladów korozji mogących zagrażać bezpieczeństwu użytkowników sprzętu wodnego. Kamizelki ratunkowe dostępne były w różnych rozmiarach (dla dorosłych i dzieci), powieszone na wieszakach, pozwalając na swobodny przepływ powietrza i prawidłowe suszenie. W każdym przypadku stwierdzenia uszkodzeń kamizelek ratunkowych nakazywano ich wycofanie i zabezpieczenie. Polecano wzmocnienie kontroli wewnętrznej nad wyposażeniem wypożyczalni sprzętu wodnego.

Apteczki pierwszej pomocy medycznej były dostępne w każdej kontrolowanej jednostce.

Pomieszczenia sanitarne, w tym toalety i natryski wszystkich przystani utrzymane były w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym. Zapewniono środki higieny, regularną dezynfekcję, sprawne wyposażenie i odpowiednią wentylację. W obiektach, w których znajdowały punkty poboru wody dla jednostek pływających pracownicy GSSE w Elblągu pobrali do badań próbki wody. Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wykonanych przez WSSE w Olsztynie Laboratorium w Elblągu, stwierdzono, że jakość wody pod względem parametrów mikrobiologicznych była zgodna z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Egzekwowano realizację ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania (Dz. U. z 2023 r. poz. 700 t.j.). We wszystkich obiektach stwierdzono prawidłowe oznakowanie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. Administratorzy wyznaczyli miejsca, w których palenie jest dozwolone, miejsca te były stosownie oznakowane i zaopatrzone w popielnice.

W 2023 r. pracownicy Inspekcji Sanitarnej nie stwierdzili istotnych zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla osób korzystających z usług świadczonych w przystaniach. Drobne nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli były usuwane na bieżąco. Prowadzono działania prewencyjno-edukacyjne. Administratorom przystani przekazano materiały pomocnicze i edukacyjne na temat legionellozowego zapalenia płuc oraz metod zapobiegania występowania bakterii z rodzaju *legionella* w instalacjach wewnętrznych.

## Jakość wody

Kontrole jakości wody przeprowadzano w punktach zaopatrujących jednostki pływające zlokalizowanych w nadzorowanych przystaniach. Obiekty te zaopatrywane są w wodę przez lokalny zakład gospodarki wodno-ściekowej, jednak często umiejscowione są one na końcowych odcinkach sieci wodociągowych i przez część roku pozostają niewykorzystywane. Brak aktywnego przepływu wody (z powodu braku rozbioru wody) sprzyja tworzeniu zastoin wodnych w końcowych partiach rurociągów, a tym samym możliwości powstawania biofilmu i namnażania się bakterii. Od lat pracownicy Granicznej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Elblągu współpracują w tej sprawie z zarządcami portów i przystani. W minionym sezonie pobrano do badań 9 próbek wody. W badanej wodzie nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych. Na podstawie sprawozdań z badań wydano 9 ocen zgodności z wymaganiami z jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.

W minionym roku podjęto również interwencję w związku z anonimowymi doniesieniami dotyczącymi wykrycia w zakładzie pracy bakterii z rodzaju *legionella*. W trakcie kontroli zakład przedstawił sprawozdania z wyników badań wody w kierunku bakterii *legionella sp.* W trzech z sześciu próbek ciepłej wody pobranej w natryskach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby *legionella sp.* (3000 jtk/ml; 736 jtk/ml, 3700 jtk/ml). Niezwłocznie zostały podjęte działania interwencyjne. Została wydana decyzja z rygorem natychmiastowej wykonalności ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego, w której zobowiązano kierującego zakładem do przeprowadzenia dezynfekcji termicznej, wyłączenia z eksploatacji pryszniców i urządzeń wytwarzających aerozole wodno-powietrzne do czasu uzyskania redukcji bakterii *legionella* do wartości zawartej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017. 2294), ustaleniu przyczyny i przedłożeniu wyników badań z punktów gdzie wystąpiły przekroczenia. Pracownicy zakładu zostali natychmiast poinformowani o zagrożeniu oraz zakazie korzystania z natrysków. Zalecono obserwację stanu zdrowia pracowników, którzy wcześniej korzystali z natrysków. W wyniku prowadzonych działań osiągnięto zamierzone rezultaty - jakość wody doprowadzono do obowiązującym wymagań, wdrożono procedury okresowej dezynfekcji termicznej mającej zapobiec wystąpieniu takich zdarzeń w przyszłości. Nie odnotowano zakażenia bakterią z rodzaju *legionella* wśród pracowników zakładu.

## Higiena pracy w zakładach

### Środowisko pracy.

Sekcja Higieny Pracy w 2023 roku nadzorem obejmowała 122 podmioty gospodarcze zatrudniające 5781 osoby.

*Tabela I. Struktura zakładów według wielkości zatrudnienia:*

Liczba zatrudnionych w zakładach objętych ewidencją	Liczba zakładów według ewidencji				
	razem rubryki 3 - 6	Zatrudnionych pracowników:			
		do 9 osób	10 – 49 osób	50- 249 osób	250 i więcej osób
1	2	3	4	5	6
5781	122	55	38	26	3

Struktura zakładów uwzględniająca wielkość zatrudnienia nie uległa zmianie i nadal większość 76 % stanowią małe firmy zatrudniające do 50 osób, w tym 59 % firm zatrudniających do 9 osób.

Większość zewidencjonowanych obiektów to zakłady o profilu produkcji i obróbki metali oraz wyrobów metalowych oraz produkcji mebli.

### Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego.

W wyniku przeprowadzonych badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono w 12 zakładach objętych nadzorem przekroczenia normatywów higienicznych określających bezpieczne dla zdrowia warunki pracy.

W nadzorowanych zakładach narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia przedstawia się następująco:

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy								
Ilość pracowników narażonych	hałas	wibracja	pyły	czynniki chemiczne	czynniki biologiczne	czynniki rakotwórcze	mikroklimat gorący	mikroklimat zimny
	142	50	13	6	142	610	22	40

Pod wzmożonym nadzorem GSSE w Elblągu jest 14 zakładów pracy o szczególnym zagrożeniu zawodowym, w dwóch badania wykazały powyżej pięciokrotne przekroczenia NDN hałasu, a w 12 występuje narażenie na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych.

Ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze jest 610 osób, w tym na:

- związki chromu (VI) - 55 osób
- nikiel – 2 osoby
- pył drewna - 381 osób,
- alkohol furfurylowy i formaldehyd – 21 osób,
- formaldehyd - 3 osoby,
- krzemionka krystaliczna - frakcja respirabilna - 113 osób,
- promieniowanie jonizujące - 35 osób,

W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy pozostają 22 osoby (benzen, WWA, chryzen, substancje i mieszaniny o działaniu rakotwórczym).

W roku 2023 przeprowadzono w zakładach pracy 40 kontroli. W ich wyniku wydano 11 decyzji administracyjnych zawierających 18 nakazów dotyczących:

- braku badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy – 7 nakazów ,
- braku rejestru pomiarów czynników szkodliwych - 2 nakazy,
- braku kart badań i pomiarów – 2 nakazy,
- ograniczenia do możliwie najniższego poziomu, uwzględniając dostępne rozwiązania techniczne oraz postęp naukowo-techniczny przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu na stanowiskach pracy - 1 nakaz,
- sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas – 1 nakaz,
- poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalnych – 3 nakazy,
- obniżenia narażenia na czynniki biologiczne - 2 nakazy.

### **Choroby zawodowe**

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia mogą być choroby zawodowe. W 2023 roku, otrzymano zgłoszenie dotyczące podejrzenia dwóch chorób zawodowych. Sporządzono 2 karty oceny narażenia zawodowego i przeprowadzono wizytacje w zakładach pracy w ramach postępowania wyjaśniającego dotyczącego chorób zawodowych. Wnioskującym wystawiono skierowania do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Olsztynie w celu wystawienia orzeczenia o chorobie zawodowej lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Postępowania są w toku, w oczekiwaniu na orzeczenia WOMP -u w Olsztynie.

### **Substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursorzy narkotyków, procesy i czynniki o działaniu rakotwórczym i mutagennym, czynniki biologiczne oraz produkty biobójcze.**

Realizując nadzór w 2023 roku przeprowadzono kontrole tematyczne w zakresie:

- nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w tym stosowania w działalności zawodowej oraz wprowadzania do obrotu - 13 kontroli
- nadzoru nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi – 1 kontrola
- nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 3 kontrole
- nadzoru nad produktami biobójczymi – 7 kontroli
- nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 4 kontrole

— nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 6 kontroli

Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole w zakresie oceny warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

## Transport wodny

W minionym roku nadzorem objęto 17 statków pasażerskich żeglugi śródlądowej, w których przeprowadzono 23 kontrole sanitarne. Wszystkie jednostki spełniały obowiązujące wymagania higieniczne. Pomieszczenia dostępne dla pasażerów - pokład dolny i górny, utrzymywano w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. W sanitariatach zapewniano czystość bieżącą, dobry stan sanitarno-techniczny oraz odpowiednią ilość środków higienicznych i dezynfekujących. Gospodarka odpadami prowadzona była prawidłowo. Odpady komunalne, ścieki oraz odpady olejowe usuwały ze statków wyspecjalizowane firmy. Armatorzy jednostek posiadali aktualne umowy z właściwymi podmiotami na odbiór ścieków i odpadów komunalnych. Prowadzono rejestry gospodarki odpadami.

Na statkach wyposażonych w zbiorniki magazynujące wodę do spożycia sprawowany był nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody. Woda do badania pobierana była przed rozpoczęciem sezonu żeglugowego oraz w trakcie jego trwania. Łącznie ocenie poddano 21 sprawozdań z wykonanych badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących parametrów. Statki nieposiadające zbiorników na wodę pitną zaopatrzone były w wodę konfekcjonowaną dla załogi.

Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących higieny i warunków środowiska pracy osób zatrudnionych na statkach pasażerskich. Na statkach zatrudnionych było łącznie 33 pracowników na stanowiskach: kapitan, bosman, marynarz, sternik motorowodny. Większe obiekty obsługiwały 3 osoby (kapitan, bosman, marynarz), mniejsze jednostki 2 lub 1 pracownik (sternik lub bosman ewentualnie marynarz). Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy wykonywane były zgodnie z przepisami. W przypadku 4 jednostek pływających zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 02.02.2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy odstąpiono od wykonywania badań i pomiarów hałasu, ponieważ podczas dwóch ostatnich badań natężenie czynnika nie przekroczyło 0,2 NDN Na 3 jednostkach pływających nie są wykonywane badania hałasu, ponieważ posiadają nowoczesne silniki zaburtowe, warunki pracy załogi są bezpieczne, narażenie na hałas wartość ekspozycji dziennej nie przekracza wartości dopuszczalnych. Na 10 statkach pracownicy narażeni byli na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia i tam badania hałasu wykonywane były co 2 lata, pracownicy w maszynowni zobowiązani byli zakładać ochronniki słuchu w celu ochrony przed szkodliwym czynnikiem. Pracodawcy prowadzili rejestry czynników szkodliwych oraz informowali pracowników o wynikach badań i pomiarów. Oceniali i dokumentowali ryzyko zawodowe, a także zapewniali pracownikom odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Wszyscy zatrudnieni pracownicy posiadali aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy.

W roku 2023 na 9 jednostkach pływających funkcjonowały niewielkie bufety, wprowadzające do obrotu w ograniczonym asortymencie żywność. Wszystkie objęto nadzorem.

Woda z kranu w bufecie pobierana była przed sezonem oraz ponownie w trakcie jego trwania. Wyniki badań mikrobiologicznych wykonane w akredytowanym laboratorium odpowiadały wymaganiom zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017. 2294). Przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych. Podczas przeprowadzania kontroli oceniano stan techniczny, stan czystości i porządku, warunki przechowywania żywności, realizację systemu kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania dla potrzeb oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności, obowiązek śledzenia pochodzenia towarów a także przestrzegania zasad higieny. Stan sanitarny spełniał wymagania przepisów prawnych nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Działalność bufetów była zgodna z wydanymi decyzjami. We wszystkich prawidłowo realizowano kontrolę wewnętrzną w oparciu o zasady GHP/GMP oraz HACCP. Stan sanitarny był właściwy. Pracownicy posiadali wymagane przepisami o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych.

### **Inne obiekty**

W 2023 r. sprawowano nadzór sanitarny nad Młodzieżowym Domem Kultury oraz parkingiem dla samochodów ciężarowych. Obiekty były wyposażone w dostateczną liczbę pojemników na odpady komunalne, które odbierane były zgonie z aktualnym harmonogramem wywozu nieczystości miasta. Zapewniono apteczki pierwszej pomocy medycznej. Wszystkie sanitariaty utrzymane czysto, wentylacje sprawne, środki czystości i higieniczne dostępne. Na terenie obu obiektów obowiązuje zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych, stosowne oznaczenia umieszczono w widocznych miejscach. Zakaz palenia był respektowany. Bieżący stan sanitarno-techniczny jednostek nie budził zastrzeżeń.

## **Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny**

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2023 roku wydano 3 opinie sanitarne uzgadniające projekty budowlane.

W trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływaniu na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 247) rozpatrzono 5 wniosków i wydano 5 opinii sanitarnych w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

Rozpatrzono 3 zawiadomienia o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania zgłoszone w trybie art. 56 Prawa budowlanego.

## **Podsumowanie**

Działalność inspekcyjna w minionym roku sprawozdawczym prowadzona była w sposób zaplanowany i celowy. Realizowano plany i zamierzenia służące ochronie zdrowia ludzkiego i środowiska. Zidentyfikowane zagrożenia mające związek z pogorszeniem jakości wody wykrywano szybko i skutecznie je eliminowano. Przeprowadzano instruktarze oraz przekazywano materiały edukacyjne. Na bieżąco usuwane były drobne nieprawidłowości stwierdzone w trakcie

kontroli. Poziom bezpieczeństwa w zakresie funkcjonowania obiektów przedstawiał się na dobrym poziomie. Poprawa warunków technicznych nadzorowanych obiektów, działania kontrole i informacyjno-edukacyjne oraz współpraca z administratorami obiektów bezpośrednio przełożyły się na poprawę warunków sanitarno-technicznych oraz zminimalizowaniu ryzyka wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa zdrowia ludzi.